

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 28.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejeman mesečno K 1.70

SLOVENEČ

Inserati:

Enostopna petlitvsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostopna petlitvsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Prvi tabor istrskih katoliških mladeniških društev.

Beram, 26. avgusta 1912.

Za kmetom Petrom Sironičem se oglasi nadučitelj Bačič, ki pozdravi zborovalce v imenu društva katoliških istrskih učiteljev, katerih je že okoli 100 zbranih v »Hrvatski Školi«. (Živahni živio - klici.) Govornik govori o nalogi učiteljstva in izjavi, da bodo hrvatski krščanski učitelji vzgajali deco vedno v vernosti in domoljubju, kakor to hoče narod. (Veliko odobravanje.)

Župeupravitelj Pilat iz Trviža pozdravi zborovalce, pooblaščen od istrske duhoščine. Govornik opozarja na način, kako liberalci med Istrani skušajo svoje namene doseči: z lažjo, hinvastvom in pod krinko »golega narodnjaštva«. Toda če bo istrski narod nadaljeval po poti, katero so mu njegovi prvi voditelji pokazali, ne bo zmagal samo Laha, ampak bo tudi hrvatskim liberalcem, ki se glede liberalizma od Laha prav nič ne ločijo, zobe skrhal. (Živahno ploskanje.)

Nato pozdravi zborovalce kmetski mladenič Oktavijan Kozlovič iz zapadne Istre, predsednik mladeniškega društva v Materadi, ki naglašja, da se mora istrski narod dalje boriti proti brezvernosti in nemoralnosti, ki jo je zatrosil najprej Italijan, nadaljevati pa skuša to delo liberalizem.

Kaplan Jančko iz Pulja pozdravi zbrane v imenu puljskih in okoliških Hrvatov, ki nimajo ne očeta ne majke. Govori o krepostih hrvatskega naroda in pravi, da bo ta tabor ostal dolgo v spominu naroda, ko je došel nanj brat Slovenec. (Viharno pritrjevanje.)

Bogoslovec Šime Pičinič prinaša pozdrave dalmatinskega naroda.

Predsednik Defar zaključí zborovanje, ki se more imenovati veličastno. Pokazalo se je, da je seme, ki smo je položila v istrska tla, že bujno donaša sadove. Spominja se g. župnika Grašiča (Navdušeni živio-klici), kateremu gre največja zasluga za to krasno uspešno prireditve. Nato zapojejo vsi navzoči »Lepo našo domovino«. Potem se uvrsti spreved nazaj v Beram. Mož, star okoli 70 let, je dejal, da je bil v svojem življenju na štirih istrskih ta-

borih, a takega da ni bilo. Veseli da ga zlasti, ko vidi toliko mladeničev.

In res jih je bilo lepo videti. Z beramskega griča so pokali nasproti v pozdrav topiči in ves grič je bil poln ljudstva. V Beramu so se nato mladeniči porazdelili na domače hiše h kosilu. Omenjati moramo namreč to posebnost, da istrska vas Beram nima niti ene gostilne. Aranžerji so tako spretno in lepo uredili, da je bilo hrane dosti in pijače ravno za potrebo, in sicer v domačih hišah samih.

Popoldne po blagoslovu sta se vršili na trgu na odru, ki je bil napravljen med zvonikom in zidom cerkve ter okusno s smerečjem okrašen, dve predstavi, pri katerih so igrali istrski kmetski mladeniči. Velik napredek za Istro! Popoldan se je zbralo na prostoru tudi več gospode iz Pazina. Neki Nemci so se čudili, da znajo istrski fantje tako nastopati. Na celem slavlju je vladala najlepša harmonija, ni bilo niti ene žal besede ali najmanjše nerodnosti! Pred začetkom igre je akademik Sironič prebral brzojavko dr. Šusteršičeve, ki je bila sprejeta z oduševljenjenimi živio-klici vsega ljudstva, ravnotako brzojavka škofa dr. Karlina.

Konec je bil vreden celega dneva. Že takoj po predstavi, okoli šeste ure, so mladeniči v redu odjahali. Lep nepozaben prizor! Po gričkih in brdih se vzpenja gruča za gručo, na čelu vsaki zastava; večkrat se ustavijo in z zastavo in rokami odzdravljajo Beramcem ki zbrani na griču z živio-klici pozdravljajo odhajajoče; topiči pokajo. Žene in možje hvalijo lepi dan. Okoli 8. ure je že ves Beram zavil v temo in tiho; ne enega človeka nisi videl napitega, nobenega prepira, niti ne petja. Tako je danes že v Istri; seveda, kdo pa tudi ne ve, da je Beram eden najprobujejših krajev? Nečemo hvaliti onega, ki je duša vsemu temu napredku, ki je sam vzorgospodar in uči druge, ki je pravkar poskrbel v Beramu za čipkarški tečaj, ki je že vrši, nečemo ga se posebič omenjati, ker poznamo njegovo veliko skromnost. Moža hvalijo dela njegova. In tu se mu mi zahvalimo za ta krasni dan, zahvaljujemo se ostali istrski duhovščini, našim vrlim krščanskim učiteljem, a mi sami »Dobri laši«, katoliški akademiki, delajmo neumorno dalje, po načrtu, z ljubeznijo do ljudstva kakor smo dosedaj. Pravi jo, da smo veliko naredili, a nam se zdi še vse veliko premalo. Istrsko ljud-

stvo je naše, mi njegovi; glejmo, da nam ga nihče ne ugrabi. Globoka vera, narodna zavest in zmisel za gospodarski napredek, to troje bomo razširjali med istrsko mladino, njo, ki je naš ponosni up, naša bodočnost!

Naposled hvala i Beramcem, ki so tako voljno pomagali, da je slavnost tako uspela!

A. D.

Tržaška politika.

»Slovenec« članek predzadnje sobote, ki konstatira dejstva, zakaj Slovenci v Trstu napredujemo, je spravil tržaško »Eduost« iz ravnotežja. Najprej ni mogla dobiti sape, sedaj se je pa vila cela člankarska povodenj, v kateri se pa niso ovrge »Slovenčeve« trditve niti za las, pač pa hoče »Eduost« dokazati, da je ljudstvo samo uradništvo, delavstvo nič; hoče S. L. S. podtikati, da preslabo skrbi za koroške Slovence. Piše o vseh mogočih stvareh, samo s kakimi dokazi, da je politika njenih mož kako pospeševala naseljevanje našega ljudstva v Trstu, ne pride na dan.

V zadnjem članku je »Slovenec« navedel, kdo pospešuje naraščaj slovenstva v Trstu, danes hočemo dokazati, da se »Eduostina« stranka za delavstvo sploh ni brigala, dalje da je »narodno delovanje« tržaških prakov slovenstvu škodljivo.

Slovenci že od davnine hodijo v Trst za zaslužkom, katerega je v tem trgovskem mestu za pridne roke, kakršne so slovenske, vedno dovolj. Naše kmečko ljudstvo je s svojo krvjo zalagalo meščane tržaške — ponajveč seveda Lahe — in skrbelo za naraščaj mesta. Kdor pogleda nekoliko imena tržaških Italijanov, bo našel nešteto imen slovenskega izvora.

Naše delavstvo, ki je hodilo v Trst za kruhom, je bilo prepuščeno od narodne strani svoji usodi. Nihče ni skrbel za njemu primerno razvedrilo; še manj pa je komu prišlo na misel, da bi se brigal za stanovske razmere, ki so tukaj dovolj žalostne. V »narodnih društvih« se je pač skrbelo vedno za veselice in ples, a za pametno socialno politiko nič. Zato se je tudi toliko naroda izgubilo.

Prepuščen sam sebi se je naš delavec našel kmalu v socialnodemokratski družbi, ki ga je odtujila domovini.

V očeh »narodnih krogov« je zado-

bil delavec pravo vrednost šele leta 1907, ko se je pri novih volitvah pokazalo, da bi se dalo s slovenskimi socialnodemokratskimi glasovi dobiti v Trstu še en mandat. Po teh volitvah se je pričelo z narodno delavsko organizacijo, ki se pa nahaja sedaj že v razsulu.

Edini »uspeh« te organizacije je ta, da je s svojo »Okoličansko zadrugo voznikov« spravila prej samostojne slovenske voznike v propast in jih spravila v odvisne služabnike nekega Italijana iz kraljestva.

Ni se šlo za korist delavstva, pač pa so hoteli nekateri »narodni« z delavskimi glasovi zlesti na površje.

»Eduost« in njeni politiki se niso popolnoma nič brigali, ne za privatne uslužbenke, ravnotako ne tudi za državne nastavlence. Da se »Eduost« in njeni ljudje niso brigali za ta nameščenja, ni nič čudnega. Voline pravice pred letom 1907 niso ti nameščenci imeli; takih odvetniških pisaren, ki bi rabile do 40 koncipientov in uradnikov, se pri njih tudi ni moglo napraviti. In vendar si hoče »Eduost« lastiti zasluge za števno napredovanje Slovencev.

»Eduost« v svojih odgovorih celo priznava potrebo, da začne S. L. S. skrbeti za državne nastavlence v Trstu, ker vlada je sedaj pričela usiljevati na ta mesta Nemce. »Eduost« s tem potrjuje naše trditve, da sama nič ne skrbi zanje. Motijo se krogi krog »Eduosti«, če mislijo, da bomo pridobili kaj več državnih mest z antimilitaristično gonjo in s klici »Živio Srbija!«. Škodo, ki jo bo napravila vrtoglava politika te struje, ne bo mogla popraviti tudi ne S. L. S. Za Slovence v Trstu je najuspešnejša patriotska politika. Vlada ima veliko moč, naj reče kdo, kar hoče. Napačen je torej boj proti sredstvom, ki delajo državi moč, to je pa armada in ne nemški kapital, kakor sanja »Eduost«.

Prihajamo sedaj k dokazu, da je »narodno delovanje« v krajih, kamor sega vpliv »Eduosti«, slovenstvu škodljivo.

V sedanjih bojih za obstanek ima le tisti narod bodočnost, ki je kulturno in gospodarsko močan. Vodstvo vsakega naroda mora stremeti za udeležitvovanjem tega načela. V področju tržaške »Eduosti« pa opazimo ravno nasprotno delovanje.

V okrajih, kjer je javno mišljenje

LISTEK.

Sirenska kri.

Bretonska povest. A. le Braz.

(Konec.)

»Aha, vodica za rane«, to bretonsko žganje iz bodičja, je v resnici nemara najbolj kriva čudne zgovornosti starke. Tuda čutiš tudi nekaj drugega, to je posebna, skoraj preroška omotičnost, neke vrste sveta blaznost. Ni šla spet na prejšnji prostor ob oknu, marveč sedaj stoji visoko vzravnana na dolnjem koncu mize in drugi se zbirajo v krogu okoli nje. Le tri Parke v svojem temnem kotu se niso zganile. Globoka tihoča, celo vihar se je polegel, od morja, ki gre nemara z osekoma nazaj, doni le močno, slovesno šumenje, daljno gromenje gori k nam.

Nola prične: »V imenu Očeta, Sina in svetega Duha pričnem sedaj »prezeg« za Jeana Morvach'a.«

Par sekund molk. — Vse napeto posluša, človek se komaj upa dihati. »Voceratrice« gleda pobožno podoba pokojnikovo. In nenadoma pridere kakor iz odprtega jeza tok besed na dan.

Govorica polna zanosa, a obenem enakovernosti. Spominja na način govorenja bretonskih igrancev pri misterijih. Visoki in nizki glasovi se menjajo, sledeč širokemu, preprostemu ritmu, ki zdaj zakipi, zdaj se spet spusti v tanzanje. In v polnozvočnem quessantskem narečju ima to zdaj žugajoče, zdaj vzdihujoče petje in govorenje čar barbarskega čarodejnega zagovora, moč zaklinjanja.

»Ne recite«, — je zaklicala »pridigarica« v začetku svojega nepripravljenega govora — »ne recite: sreča počiva nad to hišo. Sreča je kakor galebi. Na svoji poti obsedi zdaj tu, zdaj tam, svoje gnezdo pa postavi na neznan prostor. Kje se je zdelo, da se hoče sreča vgnezditi bolj kakor tukaj v Cadoranški gospodovi hiši, ki je ena najstarejših na otoku? S solncem obsevana polja na celini, dober čoln na morju, visoke skale perila v omarah, zvonec denar v mošnjah, ki sta jih modrost in pridnost starih starišev dobro napolnila. Krepak, delaven mož, varčna, vesela žena, veselo pozdravljen otrok.«

Nato našteva Nola vse vrline Jean Morvacha: »Bil je ljubezniv proti svoji ženi, spoštoval je glavarja družine, ki si ni želel njegove smrti, da bi čimprej užival sadove njegove zapuščine, rad je ustregel sosedom, radodaren je

bil proti svojim rudarjem in služabnikom . . .«

V tem trenutku je zadonelo za nami, popolnoma v najoddaljenem kotu ihtenje, dolg, žalosten vzdih, ki zveni kakor cviljenje živali, ki jo je kdo udaril. Obrnen se in zagledam preko glav vseh drugih v zadnji vrsti poslušalcev Maout Eüsse bradati obraz. — Maout Eüsse, na katerega nisem mislil od tistega žalostnega večera niti enkrat. Njegova ploščnata lobanja z naprej stoječimi čeljustimi se je zdaj risala kakor melanholični profil kamele na beli steni.

»Nič ponosnejši z reveži nego je treba«, nadaljuje govornica, ne da bi se prekinila. »Med tednom prvi pri delu, v nedeljo prvi pri maši; nikoli se ni potepal ob praznikih okrog po krčmah; njegovi sorodniki so ga ljubili, prijatelji cenili, on je spoštoval župnika, na kratko — bil je vzor moža in sedaj — ga ni več.«

Nola hiti jako naglo preko prave nesreče. Spretno obide občutljivo stran družine Morvach in vendar pripomore tudi legendi do veljave.

»Drugi poginejo v viharjih in visokih valovih, on pa se je ločil na morju, gladkem kakor zrcalo, v zvezdnati, svetli noči. Ne recite: morje je izdajavsko! Morje ni bolj izdajavsko kakor

zemlja. Če smrt ukaže, treba jo je služati. Smrt je kraljica sveta. Tako je Bog hotel od prvega grešnega padca.«

Ko je srečno objadrala tako nevarno skalo svoje govornice, jo vso prevzame njeno notranje navdihnjenje. Z mrzlično bleščečimi očmi in s hropečim glasom kliče pogrešanca: »Hladne vode so te pogotnile in te niso več vrnile tistim, ki te ljubijo . . . Toda ti ne boš več njih igrarica, kajti iz čebelnega voska smo ti naredili križ miru. Glej, tu praznujemo tvojo »Proello«. Jaz, Nola Glaquin govorim k tebi in vem, ti me slišiš. Ti si sredi nas, ti si tu pri svojih, pri prijateljih. V tem križu tukaj si ti, v katerega so te priklicale naše molitve. Nesli te bomo v kapelico na pokopališču in nato bo šla tvoja uboga duša skozi vice in nato bo počivala v miru do sodnega dne . . .«

Čez nekaj časa boš zapustil to hišo, nesli te bodo proč, kakor bi bil umrl v postelji. Duhovnik ti bo v spremstvo, mrtvaški pesmi bodo donele nad tvojimi umrljivimi ostanki. Vzemi slovo od svojcev, uboga duša, od svojega očeta, ki te je vzgojil, od svoje žene, ki si jo tako vroče ljubil, od sina, ki je tvoje meso in kri, od nas vseh, ki smo te z blagoslovljeno vodo pokropili. Mir božji tvoji duši. Tako naj se zopet zgodi!«

pod vplivom »Edinosti«, se nahaja sicer precej društev s kulturnimi cilji v pravih, vse delovanje teh pevskih, bralnih in takih društev pa obstoja v prirejanju »narodnih veselice«, katerim je krona — ples! Pleše se za žive in mrtve! Da to veseljačenje ni kulturno delo, ni treba povdarjati. Pospešuje pa gospodarski propad. Ljudstvo je v teh krajih gospodarsko na najslabše stopinji. Krivdo pa nosi ravno »Edinost«, ki te veselilne razvade z vsemi močmi pospešuje. Da celo napadajo se društva in vasi kot narodno nezavedne, ako ne prirede vsako leto nekaj »narodnih veselice«.

Veseljačenje tira ljudstvo v obližju Adrije v gospodarski propad. Dokaze nam nudijo predvsem posojilnice v teh krajih. Posojila pri vseh daleč prese-gajo vloge. Poleg tega je v teh krajih obrestna mera posojil mnogo večja, kakor drugod po Slovenskem. Na Koroškem, Štajerskem in Kranjskem se do-be posojila že po 5 odstotkov, tukaj pa mora kmetič plačevati 6½ in še dražje, ker mora plačevati razne prispevke. Naj »Edinost« pogleda malo po Krasu in Koperščini, potem naj primerja to izsesano ljudstvo z dobro situirano Koroško! Gospodarsko pa gremo še nazaj. Krivdo pa nosi predvsem nezmislno »narodno veseljačenje«, ki daje ljudem toliko prilike za zapravljanje. Čim boljša je letina, tem več je »narodnih prireditvev« — potem naj si pa narod pomaga! Na Koperščini, ki je po mnenju »Edinosti« najbolj »narodno za-vedna«, se je pokazala v nedavnem času posebno žalostna slika gospodar-skega propada, ki je bila neka posojil-nica prisiljena s sodiščem in birači tir-jati zastale obresti in neplačane za-padle dolgove. Da propadamo gospo-darsko, ni nič čudnega. V slabih leti-nah se ne more pomagati, v dobrih le-tinah pa so »narodne prireditve« na vseh koncih in krajih. Tako je vodstvo »narodne« in strankarske politike ob Adriji.

Tako gremo Slovenci ob žarkih »absolutnonarodne« politike vedno ni-že. Še nekaj desetletij tako, pa bode naše domove kupoval tujec. Naj nam »Edinost« utaji žalostni gospodarski stan Koperščine, Krasa in tržaške oko-lice, če more! To je pa krivda nje in pa njenih najboljših pristašev, slavnozna-nih kraških oderuhov.

Nesreča ob kavalerijskih vajah pri Jaroslavu.

Uradno se dementira, da bi bilo ob vajah kavalerije v Galiciji utonilo več dragoncev, kar smo tudi mi včeraj med brzobjavkami poročali. Danes došla po-ročila pa navajajo, da objavljajo gali-ški listi o dementiranju nesreči obširna podrobna poročila. Lista »Gomec« in »Nowa Reforma« objavljata podrobna poročila, da se je pripetila nesreča med Przemyslom in Jaroslavom predvčerajšnjim okoli 11. ure ponoči pri Gorzicah. Od ponesrečene patrulje, ki je bila močna 12 mož, so mogli po poročilih galiških listov rešiti le poročnika, ki je patrulji poveljeval, ker je v zadnjem trenutku vrgel proč čelado, sabljo in torbo. Po drugih poročilih so rešili 4 dragonce, ki so vsi ranjeni, 8 dragoncev je pa mrtvih. Lvovski listi »Kurrier Lwowski«, »Gazeta Wicczorna«,

»Wiék Nowy« in »Słowo Polskie« ob-javljajo obširna poročila o nesreči, ki soglašajo v toliko, da je 89. pešpolk obkolil 12 mož močno dragonsko patru-ljo pri Gorzicah. Patrulja je poizkušala pobegniti čez reko Sano, a na dru-gem bregu so tudi streljali nanjo s puškami. Pri Sanowicku so pa zašli konji v močvirje, kjer so potonili z jezdeci. Nastala je strašna panika. Tudi nave-deni lvovski listi poročajo, da je smrtno ponesrečilo 8 dragoncev in da se je poveljujoči poročnik rešil.

NAŠ CESAR NE POTUJE V BUDIMPEŠTO.

Ischl zapusti cesar 5. ali pa 6. sep-tembra. V Budimpešto cesar ne bo po-toval, kakor je prvotno nameraval.

NOTRANJE POLITIČNE ZADEVE.

»Neues Wiener Tagblatt« objavlja članek, ki se peča s položajem v naši državni polovici. Politična sezija se je že začela. Cesar je zaslišal namestnika avstrijskega ministrskega predsednika barona Heinolda in ogrskega mi-nistrskega predsednika dr. pl. Lukacsa. Zaslišana ministra izjavljata, da cesar izborno izgleda in da se za vse politi-čne dogodke živahno zanima. Glede na Stürgkha hoče cesar počakati, kaj da izjavijo o njegovi bolezni zdravniki. Na Stürgkhovega naslednika cesar ni-ti ne misli ne, ker je Stürgkhovi vladi hvaležen, ker je izvedla brambno pre-osnovo, ne da bi bile stranke zato, ker so zanjo glasovale, kaj dobile. Nasled-nika dr. Brafu in vit. pl. Rösslerju do-loči Stürgkh sam z ozirom na to, kako da se razvije položaj v Pragi in v Lvo-vu. V drugi polovici septembra zboru-jejo 4 do 5 tednov deželni zbori.

PRESTOLONASLEDNIK NA JUŽNEM TIROLSKEM.

Prestolonaslednik nadvojvoda Fr. Ferdinand se je včeraj ob pol 7. uri zjutraj pripeljal s posebnim vlakom v Trident, ob 8. se je odpeljal z avtomobilom in se je pripeljal ob 10. v Rivo. Vsi kraji, skozi katere se je vozil pre-stolonaslednik, so okrašeni z zastava-mi. Razobešenih je osobito veliko črno-rumenih cesarskih zastav. Polkovnik Pichler je poročal prestolonasled-niku o dosedanjem izidu vaj inomoškega armadnega zbora, ki so se pričele že dne 25. t. m. Popoldne se je prestolo-naslednik odpeljal v Vale di Sedro.

POLOŽAJ NA OGRSKEM.

V Nagyszalonti je poročal grof Ko-loman Tisza o položaju. Izvajal je, da se more vladni stranki edino to očitati, ker se je toliko časa obotavljala zago-toviti delamožnost zbornice.

Z BALKANA.

Vladna belgrajska »Samouprava« piše: Potrjena poročila o klanjih krist-janov v Stari Srbiji je zelo razburilo Srbe in jih ogorčilo proti Turčiji, ki ne more ščititi svojih državljanov. Turčija mora dati padlim žrtvam zadoščenje ali pa sama prevzeti odgovornost za posledice. Opozicija prireja shode, na katerih se očita vladi, da ni ničesar ukrenila, da prepreči klanje Srbov. — »Banca di Roma« namerava v Belgra-du ustanoviti »Laško srbsko banko«. — Dijaki so v Belgradu priredili veliko demonstracijo. Zahtevali so, da naj se ustanovi močna vlada, ki bo ščitila Sr-be proti Albancem. — Listi objavljajo obširna poročila, kako da so klali Al-

vaški oder. Tam so položili voščeni križ, ki so ga prinesli na parah štirje ribiči, udje družine Morvach. Nato je začela božja služba. . . . Misli sem na predzadnjo nedeljo, na valovanje svet-lih avb, ki jih je danes pregnala mrač-na žalna barva, na ženske glasove, ki so peli gori na vzvišenem prostoru pe-sem na čast patronu Eüsse, osobito sem se spominjal enega glasu, toda strune tega krasnega glasbila so bile popokale.

Bilo je v preddvoru. Visoko vzrav-nana med obema vdovama, svojima vodnicama in pomočnicama na tej bridki poti žalosti, je stala Marie Ange, ki ji je izražala sožalje množica, ki so jo objemali sorodniki. Ko se je bila raz-kropila velika množica, sem se pribli-žal tudi jaz. Svoje glave v črni kapuci ni nič bolj dvignila kakor snoči, toda vkljub temu me je spoznala in mi de-žala: »Od male kozje pastirice sem izve-dela o vašem zgrešenem obisku v pone-deljek. . . . Ah — če se zopet kakega dne vrnete, bo gotovo« Novi Cadoran kakor Stari Cadoran razvalina.

Jaz sem zajecel par besed brez zveze — to je bilo najino slovo.

Ona se je vrnila v svojo samotno hišo tu doli na zapadu. Mene je odpe-ljal prvi parnik na drugo stran. O, kako žalostno doni na divjem vrhu pe-sem siren, kako trpek je jesenski duh quessantskih rož!

banci dne 24. t. m. Srbe v Sjenici v Be-lem polju. — Z gora so se vrnili v me-sto Korico Albanci, ki so toliko časa streljali, dokler se niso spopadli s tur-škimi vojaki. V boju z Albanci je bil ustreljen znani mladoturški major Redše. — Neki cetinjski diplomat je iz-javil, da dokler Rusija Črnuigori ne na-migne, da naj prične s Turki vojske, se vojske ni treba bati. Dogodki, kakrš-ni so se zgodili v Brani, niso nič iz-redni in se večkrat ponavljajo.

BOLEZEN NEMŠKEGA CESARJA.

Zdravje nemškega cesarja Viljema se je toliko izboljšalo, da je mogel dne 26. t. m. zjutraj zapustiti posteljo. Naj-višji dvorni maršal grof Eulenburg je izjavil, da je otekel vladarju vrat. Tre-sla ga je tudi mrzlica. Cesarjevo stanje se je pa že izboljšalo, mrzlica ga več ne trese in oteklina opahuje. Cesarja pa le še tako boli vrat, da se mora varova-ti in so zato odpovedana nameravana potovanja in parade. Kakor znano, je povzročila vratna bolezen smrt Vilje-movega očeta, nemškega cesarja Fri-derika. Cesar se je prehladil minulo sredo na velikem vojaškem vežbališču pri Mogunciji, a se na bolečine ni ozi-ral. V soboto zvečer so kazali vsi znaki, da ima cesar hudo influenco. V Draž-danih bo zastopal cesarja prestolona-slednik.

Razne stvari.

VELIKANSKI POŽAR V EISENBURGU. Zgorelo 40 do 50 hiš.

Dne 26. t. m. ob 9. uri zvečer je pri-čel goriti v Eisenburgu na Ogrskem hotel »Zum König von Ungarn«. Velik vihar je onemogočil gašenje in povzro-čil, da se je požar strašno hitro širil. Do desetih zvečer so pogorele vse hiše v dveh ulicah. Neki 15letni mladenič je zgorel. Ob pol 11. uri zvečer je še go-relo in je do te ure zgorelo 40 do 50 hiš.

ČETOVODJA NA CESTI PRETEPAL DRAGONCE.

Praga, 27. avgusta. »Pravo Lidu« poroča iz Siedlic: Četovodja 2. eska-drona 14. dragonskega polka, Wauka, je na cesti oklofotal več dragoncev. Več žensk, ki so videle ta prizor, je ogorčeno psovalo Wauko. Uvedli so strogo preiskavo.

ROPARJI ZAŽGALI CERKEV.

Peterburg, 26. avgusta. Veliko pravoslavno cerkev sv. Serafika je popol-noma uničil požar. Cerkev so zažgali roparji, ki so ponoči cerkev oropali in jo nato zažgali.

BOJ Z ROPARJI V VARŠAVI.

Varšava, dne 27. avgusta. V neko restavracijo na Senatorski cesti so vdri-li roparji, ki so oropali vse goste; gosta Granzova, ki se jim je branil, so ustre-lili in smrtno-nevarno še enega drugega gosta ranili. Ko je prihitela policija, so roparji pobegnili. Policija ie strelja-la na roparje, ki so streljali nazaj. Ranjenih je bilo pet pasantov in en po-licist. Vjeli so le enega roparja, ostali so pa pobegnili.

V zapuščini rajne genovske vojvo-dinje manjka pol milijona. Turinski bankir, kjer je imela naloženih rajna genovska vojvodinja pol milijona lir, je pobegnil in odnesel tudi denar rajne vojvodinje. Ker so obupali, da dobe po-beglega bankirja, bo kraljica Marjeta izplačala legat rajne vojvodinje.

Zbeshneli desetinik več ur streljal, predno so ga mogli ukrotiti. V Lvovu je zbeshnel desetinik Adam Lukawski, ki je bil dne 25. t. m. ranjen, ko se je stebel z delavci. V vojašnici je zbesh-nel. S tremi puškami in s patroni se je podal v sobo moštva v drugem nad-stropju, se zaprl vanjo in streljal proti vsakemu, ki je izkušal odpreti vrata. Vojaki niso mogli vdreti v sobo. Pozva-li so na pomoč ognjegasce, ki so priz-gali vodo na Lukawskega, ki je streljal naprej na vojake, na ognjegasce in na velikansko množico, ki so jo strelj pred vojašnico privabili. Lukawski je strel-jal več ur. Končno je prišla v vojašni-co mati zbeshnelega desetinika, ki je sklenila, da gre k sinu. Ponudila mu je steklenico žganja. Sin je prijel za stek-lenico, trije vojaki so pa hitro skočili nanj. Obupno se je desetinik branil in streljal celo na svojo mater, ne da bi jo zadel. Končno so mu iztrgali puško, ga zvezali in odpeljali v vojaško bol-nišnico. K sreči ni bil nihče ranjen.

Novi 20kronski bankovci. »Az Est« poroča, da ne izda Avstro-Ogrska ban-ka samo novih 100kronskih, marveč tudi nove 20kronske bankovce, ker kroži veliko zelo dobro ponarejenih 20-kronskih bankovcev.

Umor radi 20 vinarjev. Neki Rudolf Schlössel na Dunaju je oklofotal in vr-gel v Donavo vajenca Jožefa Rosalema, ker mu ni mogel vrniti 20 vinarjev, ki mu jih je posodil.

Ponesrečeni bivši predsednik re-publike Columbia. Na Francoskem je zadel avtomobil, v katerem se je vozil bivši predsednik republike Columbia, general Reyes, v neki drugi avtomobil. General Reyes je nevarno poškodovan.

Velika nesreča v apnencl. V Selli pri Tridentu se je podrla apnenca. Smrtno ponesrečili so trije delavci.

Suspendiranje bosenske ustave? — Za-sedanje delegacij se odgodi.

Sarajevo, 27. avgusta. Tukajšnji vodilni politični krogi so iz Budimpe-šte obveščeni, da računa naše zunanje ministrstvo z vso gotovostjo na to, da izbruhne turško-bolgarska vojska. Če napove Bolgarija Turčiji vojsko, bi bila nehote prizadeta tudi Avstro-Ogrska. Bosensko - hercegovski parlamentarci so obveščeni, da v slučaju vojske ne od-godijo samo bosensko-hercegovskega deželnega zbora, marveč suspendirajo tudi, dokler bo trajala turško-bolgar-ska vojska, ustavo v Bosni in v Herce-govini. Iz Budimpešte so tudi bosen-sko - hercegovski parlamentarci infor-mirani, da delegaciji ne bosti imeli koncem septembra glavnega zaseda-nja, marveč da bodo le kratek čas zbo-rovale koncem oktobra, da dovolijo dvamesečni proračun za leto 1912 in štirimesečni začasen proračun za leto 1913.

Dnevne novice.

✚ Za Slomškovo proslavo v šolah je pripravljena založiti »Slovenska Straža« krasno podobo Antona Martina Slomš-ke v treh barvah s kratkim životopisom sla-vnega šolnika in njegovimi najlepšimi izreki. Te slike, ki bi jih »Slovenska Straža« dala za minimalno ceno, naj bi se v trajen spo-min razdelile med šolsko mladino. Krajni šolski sveti naj bi takoj naročili take slike pri »Slovenski Straži«, zadnji čas 14 dni pred slavnostjo, če le mogoče vsaj do 5. septembra, da se določi, koliko naj se slik natisne. Cena slik bo 4 do 5 vinarjev iz-vod. Tudi se pri »Slovenski Straži« dobi proti odškodnini 50 vinarjev govor o Slom-šku šolniku, primeren za šolske proslave. Govor je sestavil odličen slovenski peda-gog. Priporočamo tudi šolam na Kranjskem sliko deželnega glavarja dr. Ivana Šuster-šiča, ki naj bi bila v vseh naših šolah in v vseh naših županskih pisarnah. Cena po-samezni sliki 2 K, dve sliki 3 K.

Ali imate že srečke Slovenske Straže? Posamezna srečka 1 K. — Vrednost glav-nega dobitka 5000 K. — Vrednost vseh dobikov 20.000 K.

Ali imate že Slomškove razglednice? Naročila na Slovensko Stražo.

Na primiciji č. g. Frana Toplak pri Sv. Tomažu pri Ormožu nabrano 20 kron.

Podružnica »Slovenske Straže« v Celju daruje 25 novih dvekranskih novcev, katere je prejela povodom prodajo glav-nega poslopja gospodinske šole v Tehar-jih dne 3. avgusta 1912. Za velikodušen dar iskrena hvala.

✚ Shod na Vipavskem. V nedeljo, 25. t. m., je imelo slov. katol. izobraže-valno društvo na Lozicah shod, na ka-terem je govoril br. Silvester iz Vipave o pomenu in namenu slovenskega Or-la. Ob tej priliki se je ustanovil odsek Orla. Pristopilo je 13 članov. Predsed-nik je br. Trošt Franc, načelnik Korit-nik Martin. Bog živi nove brate! Na zdar!

✚ Idrijskemu dopisniku. Glede na notico v »Idrijskih novicah«, priobče-nih 24. t. m. v našem listu, zakaj ni gos-pod minister za javna dela dr. Trn-ka a prišel v Idrijo inšpicirat, moramo pripomniti, da minister dr. Trnka ni službeno na Kranjskem, temveč uživa na Bledu svoj dopust, česar se vsi veselimo, ker mu želimo mir in razve-drilo.

✚ Pedagoški in evharistični kongres. Poročilo v sobotni številki popravljam v toliko, da se ne odpeljemo ob 9. uri 53 mi-nut, ampak o polnoči, in to zato, ker vlak, ki odhaja z južnega kolodvora ob 9. uri 53 minut, nima III. razreda, ampak samo I. in II. razred. Na Dunaj se bomo odpravili ob 9. uri 10 minut zjutraj in bomo imeli še dovolj časa, da uredimo svoje stvari. Tiste pa, ki se bodo že prej odpeljali na Dunaj, ali pa se bodo s kakim drugim vlakom vozili, pa se žele tudi udeležiti po-zdravnega večera dne 8. septembra, po-čakali bomo pred parlamentom od 6. do pol 7. ure zvečer. Za kaka pojasnila vedno na uslugo. Ivan Štrukelj, nadučitelj v Dobropoljah.

— Ljudsko šolstvo. Novomeški okraj-ni šolski svet je prestavil prov. učitelja in voditelja v Ambrusu Franca Kavčiča v isti lastnosti v Šmihel pri Žužemberku. — Kranjski deželni šolski svet je sklenil raz-širiti dvorazrednico v Kranjski gori na tri razrede, enorazrednico v Mekinjah na dva razreda, dvorazrednico pri Sv. Križu (okr. Kranj) na tri razrede in enorazrednico pri

Sv. Gregorju (okraj Kočevje) na dva razreda.

— **Sokol v košu.** V Radečah so priredili Sokoli 18. t. m. javno telovadbo. Vpili so že naprej, da jih bo petsto. Zmotili so se precej, ker v resnici je bila le ena petina od petsto. Glavna reč pri vsem seveda ni bila telovadba, ker v tej se niso posebno izkazali, ampak to, da so uničili velikega sovražnika alkohola, kateremu je pa vendar celo marsikateri junak sokol podlegel. Posebno neki gospod je baje čutil posledice alkohola. Ta gospod je prišel iz Ljubljane reševat slovenski narod in sokole. Drugi dan po prireditvi ga je pa neki junak nosil po trgu v naramnem košu. To je junak! — V nedeljo, dne 1. septembra bo uprizorila kmečka knjižnica predstavo »Deseti brat«. Pri predstavi sodeluje cerkveni pevski zbor. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Napad.** Zidarskega mojstra Janeza Petriča so na Igu domov grede neznan zlikovci napadli na cesti in ga močno poškodovali.

— **Zemlja je podsula** Janeza Bremka, zidarskega pomočnika pri zgradbi neke ceste na Skaručni, vsled česar je zadobil težke notranje poškodbe.

— **Z nožem so napadli** fantje Franca Trška, ko je šel domov v Log. Fant Jernej Gregurka ga je osuval z nožem po glavi. Zagovarjati se bo moral pred sodiščem.

— **Nesreča.** Marijo Legner, kuharico, je v Izlakah pri Antonu Verbulu zagrabil stroj za mečkanje jabolk za levo roko in jo nevarno poškodoval.

— **Kmetijska šola na Grmu** prične z mesecem novembrom novo šolsko leto 1912/13. Zimska šola traja dve zimi od novembra do konca marca. Priporočamo to šolo pred vsim sinovom iz živinorejskih in poljedelskih krajev in sploh mladeničem, ki morejo le po zimi od doma. Mladeniči, ki so kaj bolj šolani, se morejo sprejeti tudi v II. tečaj zimske šole, tako, da ostanejo le 5 mesecev na šoli. Letna šola traja od novembra do konca oktobra in je namenjena predvsem sinovom iz vinorodnih krajev naše dežele. Za sinove kranjskih posestnikov je razpisanih 36 prostih mest. Plačujoči učenci pa plačujejo za hrano in stanovanje po 30 K na mesec. Prošnje za sprejem je vložiti zadnji čas do 15. septembra t. l. na ravnateljstvo kranjske kmetijske šole na Grmu, kjer se dobe tudi vsa potrebna pojasnila.

— **Cerklje pri Kranju.** Pri letošnjem vojaškem naboru v Kranju je bilo potrjenih na sv. Roka dan 39 mladeničev. Od teh jih ni nič manj kakor 22 iz cerkljanske občine. Ker spada občina Lahoviče in Zalag pod kamniško okrajno glavarstvo, se bo to število nabornikov gotovo še pomnožilo. Cerkljan pač nečemo biti nikjer zadnji. V veliki večini so se mladeniči dostojno obnašali v Kranj in iz Kranja grede, kar jim je pač le v čast in spoštovanje pametnih ljudi. — Na angelsko nedeljo, t. j. 1. septembra prirede v cerkljanskem »Ljudskem Domu« ondotni vrli dijaki popoldne ob pol štirih dve igri: »Čevljar« in pa »Krčmar pri zvitem rogu«. Kličemo okoličanom: na svidenje ob obilni udeležbi!

— **Gasilno društvo v Kroplu** je priredilo dne 25. t. m. svojo veselico združeno s Slomškovo slavnostjo. Slavnostni govornik gospod katehet Andrej Ažman nam je v krasnem govoru opisal Slomškovo delo za Slovence, dijak J. L. je lepo deklamoval eno Slomškovo pesmico, tudi domači pevski zbor in godba sta prav dobro izvršila svojo nalogo; udeležencev je bilo dovolj. Slavnost, ki se je vršila, kar na trgu, se je prav dobro obnesla.

Ljubljanske novice.

Ij **Seja Zveze Orlov** se vrši v četrtek 29. t. m. točno ob šesti uri zvečer. Na dnevnem redu je poročilo udeležbe Orlov na evharističnem kongresu. Prosi se polnoštevilne udeležbe.

Ij **Šišensko prosvetno društvo** najvljudneje vabi na vrtno veselico, ki bo v nedeljo, 1. septembra 1912 v gostilni pri Zajcu v Zgornji Šiški. — **Sporod:** 1. Petje. Izvaja slavni pevski zbor »Blaž Potočnikove čitalnice« v št. Vidu nad Ljubljano. 2. Kupleti. 3. Godba. Svira slavna orlovska godba iz D. M. v Polju. 4. Turška kavarna in razne druge zabave. — **Začetek** ob 4. uri popoldne. — **Vstopnina** 30 v. za osebo; otroci v spremstvu staršev so vstopnine prosti. Preplačila se hvaležno sprejemajo. — V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica dne 8. septembra. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Ij **Salozijanska kongregacija** je dobila državno dovoljenje za naselitev v ljubljanski in tržaški škofiji. (Najv. ces. dovoljenje z dne 27. junija 1912, in tim. c. kr. dež. predsedništvo za Kranjsko z dne 17. jul. 1912, št. 1831/pr.)

Ij **V svrhu nadaljnjega šolanja** neke 14letne deklice iz dežele boljše rodovine išče se za bližajočo se šolsko sezijo

v mestu rodovina, katera bi hotela vsprejeti deklico na stanovanje z vso oskrbo. Pismene ponudbe naj se naslovijo na »Slovensko Stražo« v Ljubljani z navedbo visokosti zneska.

Ij **Liberalni kandidat obojen zaradi tatvine rib.** Nedavno so se morale zagovarjati pred sodiščem razne osebe iz Most, ki so kradle v Ljubljani dr. Tavčarjeve ribe. Med njimi je bil tudi liberalni agitator in kandidat liberalne stranke pri občinskih volitvah v Mostah, Hamberger, ki je bil obojen na 24 ur zapora. Ko bi dr. Tavčar vedel, da je tehtal Hambergerjev sulec 5 kilogramov, bi svojemu pristašu preskrbel gotovo večjo skledo ričeta.

Ij **V prenočišče** brez dovoljenja je sinoči prišel leta 1892. v Dvoru rojeni brezposelni pekovski pomočnik Vaso Rudič. Priplazil se je na južni kolodvor in šel v kupé in tam zadovoljno zasmrčal. Izvohal ga je pa stražnik ter odvedel v istotako brezplačno prenočišče — namreč za omrežna vrata.

Ij **Zaradi prepovedanega povratka** je bil včeraj aretovan leta 1858. v Zalogu v kamniškem okraju rojeni Anton Kočar, katerega so izročili sodišču, potem se bode pa z neprostovoljnimi spremetvom moral povrniti v svojo domovno občino.

Ij **V Ameriko** se je hotel včeraj odpeljati leta 1888. v Ribniku pri Karlovcu rojeni dninar Mirko Skradski ter se s tem odtegniti vojaški dolžnosti; pa mu je na južnem kolodvoru službojuči nadstražnik Nikolaj Večerin preprečil pot s tem, da ga je aretoval. Skradski je bil že v Ameriki, in ko je prišel domov, so ga potrdili k vojakom, on je pa vzel s seboj 645 K denarja ter se hotel zopet vrniti v obljubljeni dežel. Oddali so ga sodišču, potem bode moral pa obleči vojaško suknjo.

Izpred ljubljanskega poročnega sodišča.

Sinu domačijo zažgal. Jožef Logar, 82 let stari užitkar, je živel v neslogi s svojim sinom in sinovo. V prepiru jima je večkrat grozil, da jima bo domačijo zažgal. In res, ko sta bila sin in njegova žena dne 10. junija na dnini, nastal je na hiši požar, ki bi bil vpepelil, da ni došla nagla pomoč, celo vas. Gospodar Jakob Logar je imel vsled tega požara okoli 700 kron škode. Navedenega dne sta ravno v istem trenutku, ko se je izpod strehe omenjene hiše kadilo, mimo prišla orožniški stražmojster Martin Votič in sluga okrajnega sodišča v Ilirski Bistrici Alojzij Hiršman. Urno sta skočila v hišo, da bi se prepričala o vzroku požara. Tu sta našla, da je bilo ognjišče hladno, brez kake žerjavice in tudi v drugih prostorih ni bilo videti nikakih sledov ognja, obudila se jima je opravljena slutnja, da je nekdo ožen nalašč zanetil. In res sta videla starega Logarja prihajati iz hiše; ko je pa ta zapazil sodnega slugo, se je zopet nazaj vrnil. Kakor se je kasneje dognalo, je Logar, ko je zažgal streho, urno iz hiše neopažen pobegniti skušal, kar se mu pa ni posrečilo, ker se je oženj prenašlo razširil in ker sta ga orožnik in sodni sluga zasačila. Pri tem pa je pustil hišna vrata odprta; drugega človeka pa sploh ni bilo v hiši. Obdolženec se zagovarja, da je gredoč od dela prišel mimo hiše, hoteč iti k sosedu, a da ognja ni zapazil, in šele ko je prišel do omenjene hiše, je slišal kričanje, da gori, in šele tedaj se je vrnil k domači hiši, da bi rešil svojo skrinjo. Da je pa ta zagovor iz trte zviti, pa sledi iz izpovedb prič, ki so ga videle, ko je pribežal od goreče hiše, a se potem, ko je videl, da je zasačen po omenjenih dveh pričah, zopet nazaj vrnil. — Poročniki se niso mogli z gotovostjo prepričati o krivdi obdolženca, ker ni bilo za to podanih temeljitih dokazov, ter so vprašanje na zažig z devetimi proti trem glasovom zanikali. Sodišče je nato Logarja oprostilo.

Detomorilka. Danes se vrši tajna razprava proti detomorilki Frančiški Rink, 26 let stari delavki iz Javorja, stanujoči v Zgornji Želini pri svojih starših, ki ima že 4 in pol leta starega nezakonskega otroka. Kot je razvidno iz obtožnice, se je koncem leta 1911. zopet čutila mater in je svoje stanje izkušala pred svojimi starši in drugimi ljudmi prikriti. Letos, dne 23. junija, ko je delala na njivi, je čutila, da je usodopolni trenotek blizu, naka je odšla domov, kjer je v čumnati v odsotnosti domačinov porodila otroka ženskega spola. Po izreku izvedencev je otroku z vso silo takoj po porodu zamašila usta in nos in ga zadušila. Umorjenega otroka je zavila v cunje in ga položila za skrinjo, kjer je ležal tri dni, nato ga je pa prenesla v klet, ga položila v neko jamico ter naložila nanj deske. Ko se je po vasi in okolici raznesla vest, da se je moralo z obdolženko nekaj posebnega zgoditi, začeli so zasledovati tudi orožniki zadevo in posrečilo se jim je po preteku 14 dni najti na omenjenem kraju truplo otroka. Obdolženka je izpočetka tajila detomorilko in trdila, da je otrok brez njene krivde takoj po porodu iz neznanega vzroka umrl. Šele kasneje, ko se je dokazal umor, je končno zločin priznala.

Po končani razpravi je predsednik poročnega sodišča javno razglasil razsodbo, da je obtoženka oproščena.

All imate že Slomškove razglednice „Slovenske Straže“?

Liberalna Zveza slovenskih zadrug in njeni sledovi v Ricmanjih.

Pod tem naslovom smo v naši številki 164. od 20. julija t. l. priobčili članek, v katerem se je naš tržaški dopisnik dotaknil gospodarskega položaja Ricmanjcev. Povedali smo, da se je v Ricmanjih leta 1904 razcepilo ondotno društvo, imenovano dotlej »Posojilno in konsumno društvo« v dve gospodarski frakciji, in sicer v »Posojilno in hranilno društvo v Ricmanjih« in v »Konsumno društvo v Ricmanjih«. Obe društvi ste bili včlanjeni pri naši »Zadružni Zvezi« do časa, dokler se ni pridružil v Ricmanje bivši ljubljanski župan Hribar, ki je Ricmanjce v znamenju liberalizma nagovarjal in pregovoril, da ste obe društvi, dotlej briljantno uspevajoči, prestopili k liberalni »Zvezi slovenskih zadrug«. V mahu, ko je bil od strani Ricmanjcev storjen ta neprevидni korak, je šlo njih gospodarsko kolo nizdol, dokler ni prišlo v likvidacijo, v kateri se danes nahaja. Predno ste omenjeni društvi prestopili iz naše v lib. »Zvezo sloven. zadrug«, je bilo finančno stanje obeh društev več ko povoljno. V mahu pa, ko je zavel v društvih v Ricmanjih liberalni strup, v mahu, ko je prišel v direkcijo Jože Bobek, bivši poštni diurnist, se je strmoglavilo vsepovprek v brezno pogube. Spekulativni zaključki so se sklepali proti pravilom; prihajale so diferencialne tožbe založnikov moke, tožbe neplačanih faktur itd. Liberalna »Zveza« je prišla tedaj v Ricmanje potom svojega revizorja Miškota Picherja gasit gospodarski položaj s tem, da je izvela iz nevednih ricmanjskih kmetov njihove podpise na zadolžnice per 9000 K in 7000 K — čemu? Dalje jini je čala pod pretvezo, da rabi kredit, z zatrditvijo aliančne obveze podpisati še menico za preko 4000 K z izrecnim zagotovilom, da te vsote ne bo nikdar terjala, a je v tožila v prvi sapi njene zapalosti. »Zveza« je rekla po Reicherju, da rabi kredit in da ji bo ricmanjska menica le modus vivendi. Prišla pa je tožba iz te menice in Ricmanjem so zarubili vso živino. Sedanji župan dr. Tavčar kot pravni konzulent liberalne »Zveze« je Ricmanjem na njihovo obupno prošnjo, naj ustavi dražbo živine, odgovoril osorno in odklonilno. Kmetje iz Ricmanj so se morali začeti, da so plačali svojo »narodno-napredno Zvezo«.

Pred likvidacijo je pašoval omenjeni Jože Bobek, poštni pisar v Trstu, v Ricmanjih pri društvih. Falsificiral je dolžna pisma in potegoval denar. Zato so ga vtaknili v zapor, kjer je premišljeval o svojem »narodno - naprednem poslovanju« preko osem tednov. Izpustili so ga na prosto, a preiskava zoper njega še teče naprej. Bobek je ponaredil tudi podpis na zadolžnici Spangaro.

Vse te nerednosti bi bila lahko liberalna »Zveza« preprečila, ako bi bila po svoji dani obljubi v estno kontrolirala poslovanje. A pošljala je svoje revizorje le poredko v Ricmanje in še takrat, kadar so prišli, so si zaračunali svoja pota — protizaboljubi. Šlo je celo tako daleč, da je liberalni revizor Reicher poklical Jožeta Bobeka, ki je bil v Trstu, naj se pripelje kar s fijkarjem na račun kmetov v Ricmanje, da radi komoditete pomaga Reicherju pri sestavi bilance. Ko je društveni nadzornik hotel pristopiti k poslu, sta ga Reicher in Bobek nagnala z ukazom, da nima ničesar iskati.

No, sedaj se je pa zopet na proste noge postavljeni Jože Bobek osokolil in nam poslal »popravek«, ki je šel v koš, ker ga ni naslovil na naše uredništvo in ker tudi sicer ne odgovarja predpisom § 19. Bobek se je podpisal kot »uradnik« c. kr. poštnega ravnateljstva v Trstu, dasi te šarže nima in je nikdar ne bo imel. Bobek nekaj »popravljaja«, a na stvari nič ne popravi; poleg tega pa še v popravku neresnico govori, da ni falsificiral podpisov na zadolžnicah. Poštni oficijant Spangaro in spisi državnega pravdnštva pa mu ta »popravek« dokaj očitno popravljajo, toda v njemu nasprotni smeri. Bobek je kot poštni »uradnik« za časa, ko je posloval tudi v Ricmanjih, hodil prešerno po Trstu in se predstavljval za posestnika. Pravil je tudi, da je »gimnazijski maturant«. Bil je poln denarja in cela tržaška pošta ga je cenila za premožnega moža, dasi je bil »vom pick aus« nepremožen in je imel komaj 100 kron mesečne plače, s katero je imel kriti stroške svoje mlade družine.

Liberalna »Zveza« je danes lahko ponosna na svojo žetev v Ricmanjih. Spravila je včlanjene kmete tako da

leč, da so danes prisiljeni prodajati tržaškim Lahom kos za kosom zemlje, da zadostijo bolečinam liberalne gospodarske rane. Nič se ne vpraša danes po narodni posesti: »Zveza« zahteva krvavi denar, njene narodno - napredne tendence v svojčas svobodomiselnih ricmanjskih vasi pa so ji deveta briga. »Zvezo« zastopa ljubljanski župan, vsled česar je dan še jasnejši dokaz, — ker je Tavčar Ricmanjce z njihovo prošnjo za potrpljenje osorno zavrnil, — da danes v liberalni stranki ni več narodne misli, v sreču ne usmiljenja, ampak, pa kaj bi še govorili!

Kolo se je obrnilo nizdol. Sic transit gloria mundi.

Telefonska in brzojavna poročila.

CUVAJ GRE?

Dunaj, 27. avgusta. Danes je cesar sprejel komisarja pl. Cuvaja v avdienci. Govori se, da je to njegova zadnja avdienca kot komisar in da bo kmalu na Hrvaškem zopet upostavljeno ustavno stanje.

ZDRAVJE CESARJA VILJEMA.

Kassel, 27. avgusta. Zdravstveno stanje cesarja Viljema se zboljšuje, vendar se cesarskih vaj najbrže ne bo mogel udeležiti.

ODMEVI PULJSKIH ŠKANDALOV.

Rovinj, 27. avgusta. Pred tukajšnjim sodiščem je bil bivši mestni pobiralec davkov Alojzij Donaggio obojen radi malverzacij na pet mesecev ječe. Značilno za puljske razmere je, da vsled nereda v občini vsote natančno ni bilo mogoče dognati.

OBČINSKI SVET V GRADIŠKI RAZPUŠČEN.

Gradiška, 27. avgusta. V soboto je izročilo okrajno glavarstvo županu dekret, da se občinski svet razpušča. Najbrže bo postavljen upravni odsek. Razpust je posledica razsodbe upravnega sodišča, ki je izjavilo, da je sedanji zastop neveljaven in da so veljavne volitve iz leta 1911.

SRBSKI PROFESOR V DALMAJICI ARETIRAN.

Belgrad, 27. avgusta. Prof. Dedjera, docenta belgrajske univerze, bivšega bosenskega saborskega poslanca, so v Dalmaciji kot politično sumljivega zaprli.

SRBIJA MOBILIZIRA.

Belgrad, 27. avgusta. Govori se, da se radi klanja v Senici mobilizirate moravska in drinska divizija.

ČRNOGORCI SE ZBIRAJO DALJE OB MEJI.

Carigrad, 27. avgusta. »Tanin« poroča, da Črnogora koncentruje svoje čete ob meji. V Bar je došlo baje več novih brzostrelnih toopv.

UPOR V RUSKI MORNARICI.

Peterburg, 27. avgusta. 300 pomorščakov črnomoškega brodogoja, ki so osumljeni revolucionarnih idej, so iz ladij premestili k obrežni službi.

»OSSERVATORE ROMANO« PROTI NEKATERIM PORTUGALSKIM DUHOVNIKOM.

Rim, 27. avgusta. »Osservatore Romano« graja one portugalske duhovnike, ki jih je vlada siloma vpokojila in so zdaj od nje pokojnino sprejeli. »Osservatore« pravi, da so s tem priznali krivično separacijsko postavo in se podvrgli laični oblasti, ki Cerkev preganja.

ŽURNALIST UMRL.

Gradec, 27. avgusta. Tu je umrl izdajatelj »Prager Tagblatt« Henrik Mercy v 86. letu starosti.

PONESREČEN AVIATIK.

Pardubice, 27. avgusta. Tu se je smrtno-nevarno ponesrečil aviatik inženier Cihak.

Primorske vesti.

p **Tržaška naivnost.** »Edinost« je silno originalen list; da bi namreč trditve onega »Slovenčevega« članka, ki je tržaške narodnjaške politike zadel kakor kladvo na glavo, pobila, primerjaj Trst s — Celovcem! Zakaj ne kar z Arhangelskom ob ledenem morju? — »Edinost« pravi, v Trst dohaja veliko slovenskih priseljencev, ravnotako v Celovec, tržaški Slovenci napredujejo, celovski pa propadajo; če pa, kakor pravi »Slovenec«, nimajo za napredovanje Slovencev tržaški narodnjaki nobene zasluge, potem — je tudi celovsko katoliško vodstvo Slovencev krivo, da v Celovec Slovenci nazadujejo! Kakšna logika je to? Obrni ta stavek, kakor hočeš, ni ga mogoče po nobenem Aristotelevem pravilu za silogizem razumeti. To je nova, na glavo postavljena, specifično tržaška logika. Kako se more sploh Celovec s Trstom primerjati? Trst je svetovno mesto, vanj prihaja silen tok s Kranjske, Goriške in

Štajerske, ter iz hrvaški dežela, v Celovcu pa par deklet in fantov. V Trstu pridejo ljudje izsolani in se šele tam poitalijancijo, kateri se, v Celovec pridejo večinoma še narodno nezavedni, iz nemških šol vun. V Trstu je laški živelj precej oslabil, laška delegacija zelo malo pomeni, za koroškim nemštvom pa stoji vse avstrijsko nemštvo z vso svojo veliko močjo in vplivom. Kar se pa v Celovcu ohrani slovenskega od priseljencev, je vse zasluga ondotnega političnega vodstva in slovenskih krščanskih organizacij. Kaj pa se v Trstu za priseljence naredi? Ne ene izobraževalne organizacije nimajo! Še slovenskega gledališča ne bi bilo, če bi ne bila ta misel izšla v takozvanih »nižjih« krogih! Sicer pa ima besedo naš dopisnik iz Trsta, kojega odgovor danes na drugem mestu priobčujemo. Kar se pa tiče koroških slovenskih liberalcev, za katere se »Edinost« tako peklenko vleče, povemo danes le to, da niso prav nič naredili, ampak bi bili radi še to, kar je, razdri in imeli kulturni boj, ki bi za koroške Slovence bil usoden!

p Smrtna kosa. V Gorici v bolnišnici usmiljenih bratov je umrl preč. g. P. Serafin Robba, kapucin. Pokojni je bil rojen leta 1835 v Milah v Istriji. V prvem času, kar je bil v mašnika posvečen, je deloval kot misijonar v Južni Ameriki skozi celih deset let za zveličanje duš. Po preteku teh deset let se je vrnil v Evropo ter je bil sprejet v štajersko kapucinsko provincijo, in sicer v goriški samostan. Tu je ostal skozi približno 25 let nepretrgoma. Kot italijanski spovednik je bil dobro znan v Gorici. Tudi duhovščina ga je čislala in spoštovala ter se rada k njemu zatekala. Mnogi so ga imeli za duhovnega voditelja. Bil je mož molitve, živel je zase skrito; radi tega so ga pogosto klicali k bolnikom, katere je znal tako lepo tolažiti. Vkljub visoki starosti je bil še vedno delaven v spovednici in v obiskovanju bolnikov. Mesec dni semkaj pa se mu je vidno poznalo, da hira in peša. In res ga je neizprosna bolezen na želodcu, rak, ravno en teden pred smrtjo položila na posteljo. Sam si je želel in prosil, da bi smel k usmiljenim bratom v bolnišnico, kjer je bil operiran; a neizogibna smrt se mu je kmalu po operaciji, drugi dan 25. t. m. dopoldne, približala in preselila njegovo dušo v večno srečno domovino. Mir tvoji duši, dragi sobrat, in vživaj plačilo v nebesih, ki si si ga zaslužil s svojim skromnim, a vendar plodonosnim delovanjem. R. I. P.!

p Avtomobilska nesreča. Dne 25. t. mes., ob 7. uri zvečer je neki tržaški avtomobil s šestimi osebami vozil iz Reke in neki trikolosni reški motor z dvema osebama iz Slov. Bistrice v Reko. V sredi vasi Koseze sta se srečala in radi prehitre vožnja sta trčila skupaj. Neka gospa je zadobila dve težki rani nad desnim očesom in poškodbe na desni roki. Druga gospa se je samo onesvestila. Gospodje so dobili manjše poškodbe. Trikolosni motor se je razen stroja popolnoma razbil. Veliki avtomobil pa je znatno poškodovan. Škoda znaša 4000 K.

p Kaznovan nadležen inozemec. Puljski trgovec z železnino del Negro, o katerem je bilo svoj čas poročano, da je kupoval v pomorskem arsenalu ponverjene kovinske predmete, je bil obsojen na osem dni zapore. Po prestani kazni se bo moral del Negro kot nadležen inozemec zopet vrniti v svojo domovino — Italijo.

p Grof Montecucoli v Pulju. Dne 27. t. m. bo odplula jahta »Lacroma« iz vojne luke v Trst, kjer se bo ukrcal poveljnik vojne mornarice admiral grof Montecucoli. V Trstu si bo poveljnik vojne mornarice ogledal tamošnje za vojno mornarico naročene gradnje. Iz Trsta se bo admiral podal v isto svrhu v Reko in Tržič in končno še v Pulj.

p Vzorna laška občinska uprava pred sodiščem. Preteklo soboto bi se bila imela vršiti razprava proti bivšemu ravnatelju mestnega stavbnega urada v Pulju inženirju Borriju. Razprava je pa za nedoločen čas preložena.

p Potuha laški iredenti. V soboto je policija tukaj izhajajoči »Polaer Tagblatt« zaplenila, ker je prinesel na uvodnem mestu prestavo odlomkov ne-

kega članka tržaškega iredentovskega lista »Circolo XX. settembre« od meseca junija t. l. Tržaški cenzorji so pustili ta najhujši iredentovski list v svet ne da bi ga zaplenili. Če bodo iredentovski listi smeli vse pisati zoper državno avtoriteto, izven iredente stoječi pa niti tega ostudnega početja kritikovati, se laška iredenta pač ne bo mogla nikdar omejiti, še manj pa zatreti.

Štajerske novice.

š Dekliški tabor pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah v nedeljo, dne 25. avgusta. Veličasten je bil shod. Navzočih je bilo nad 1000 mladenk. Zastopane so bile vse župnije okraja, razun tega še Gor. Radgona, Jarenina, Sv. Jurij ob Ščavnici, Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah, Sv. Urban pri Ptuj, Vurberg. Pridigoval je dr. Hohnjec in na shodu pojasnjeval Slomškove nauke slovenski mladini. Kaplan Bosina je govoril o razmerju Marijinih družb in dekliških zvez. M. Androjinova je poudarjala pomen dekliških shodov. Nastopilo je 17 mladenk, ki so slavile Slomškove zasluge za slovensko ljudstvo in se navduševale za narodno delo v njegovem duhu. Popoldne se je vršila Slomškova slavnost. Dr. Hohnjec je orisal delo »Slovenske Straže« po Slomškovih načelih. Tajnik podružnice Bosina je poročal o delovanju šentlenartske podružnice, ki je nabrala že nad 500 K. Uprizorila se je dr. Krekova igra: »Tri sestre«. Pevske točke sta prednašala pevska zbor Sv. Jurij in Sv. Rupert v Slovenskih goricah. Z dnevom Slomškove proslave moramo biti nad vse zadovoljni v vsakem oziru. Naj duh Slomškov preveva vse slovensko ljudstvo, zlasti njegovo mladino!

š Redko slovesnost smo imeli v Frankolovem dne 26. t. m. Zakonska Anton Skaza p. d. stari Vrhunjšek iz Lindeke in Agata rojena Podpečan, sta obhajala 60letnico svoje poroke. Po nagovoru g. župnika ob desetih je sledila biserna poroka in sveta maša z blagoslovom, katere se je udeležila velika množica ljudstva, da je priča tako redki slavnosti. Z obilnimi potomci kliče cela frankolska fara bisernima poročencema: Na svidenje še pri železni poroki!

š Smrtna kosa. V celjski bolnišnici je včeraj, 26. t. m., umrl dr. Benedikt grof Giovanelli Ghersburg v starosti 70 let. Prepeljali so ga iz Rogaške Slatine, kjer se je nahajal na letovišču in tam nenadoma obolev, v celjsko bolnišnico, kjer je kmalu nato umrl.

š Obstreljen divji lovec. Iz Brežic: Te dni je graščinski lovec Rešetar v nekem gozdu pri divjem lovu zasačil posestniškega sina Jožefa Škoflanca. Med Rešetarjem in Škoflancem je nastal boj, v katerem je Rešetar Škoflanca obstrelil v levo nogo. Težko ranjenega Škoflanca so spravili v brežiško bolnišnico.

š Vlom. V eni zadnjih noči je bilo vlomljeno v mlin posestnika Franca Jomerja v Pristavi pri Ptuj. Ukradenih je bilo različnih stvari v skupni vrednosti 284 K. Kot tatu so izsledili dninarja Franca Ivančiča, doma iz Nove cerkve pri Celju.

š Od vlaka usmrčen. Blizu Ptuja so našli na železničnem tiru popolnoma razmesarjeno truplo trgovca in gostilničarja Mušiča. Ali se je zgodila nesreča ali samoumor, ni znano.

š Dve sovražni vasi. Fantje v vaseh Zlatoličje in Slovenjvas pri Ptuj so živeli med seboj že dalj časa v sovraštvu. Te dni se je vračalo od nabora v Ptuj 35 zlatoliških fantov skozi Slovenjvas proti domu. V Slovenjvasi so krenili v neko gostilno, kjer so bili navzoči tudi fantje iz Slovenjvasi. Te so začeli takoj zmerjati. Kmalu je nastal med obema pretep, v katerem so strli enemu lobanjo, trije pa so bili težko ranjeni. Gostilničar je med fanti hotel napraviti mir, kar jim pa ni bilo po volji in so tudi njega pretepli. Razven tega so pobili še veliko šip. Pretepače so zaprli.

š Požiga. Florjan in Marija Lampret v Sp. Lažah pri Konjicah sta kupila za 300 K neko že napol razdrto kočino jo pustila nato zavarovati za 800 kron. 23. t. m. pa je kočja pogorela. Kakor se je izkazalo, sta zažgala sama, da bi prišla v posest zavarovalne vsote. —

Krojač Matija Kocuvan v Vezovju pri Celju je zažgal hišo svoje sorodnice in sosedo Neže Repec. Hiša je popolnoma pogorela. Kocuvan je baže zažgal iz maščevanja, ker mu je Repčeva vedno delala očitke zaradi njegove pijanosti.

š Tovarna pogorela. V Kirchbergu blizu Mürzzuschlaga na Zgornjem Štajerskem je te dni pogorela tovarna za izdelovanje žag trvdke Eisenhuber. Ogenj, kateri je bil, kakor se sumi, položen, je z veliko naglico obel in uničil celo tovarniško poslopje. Zgorelo je tudi veliko lesa in drugih priprav. Škoda cenijo nad 200.000 K.

1 pošlni zavilek

(3 kg netto)

popolnoma naravnega

sirupa iz malin

pošlje franko po pošt-nem povzetju za K 5-60 c. kr. dvorni založnik lekarnar G. Piccoli, Ljubljana, Kranjsko. Pošilja se tudi v sodčkih in v sterilizir. steklenicah.

2961

Pozor! Hiša tik kolodvora na Jesenicah

z dvema vrtoma za sočivje in z vsemi občinskimi pravicami je naprodaj zaradi družinskih razmer. Na hiši so koncesije za gostilno, pekarno in trafiko, vse v najboljšem teku. Pogoji jako ugodni. Vprašanja na: Albin Hauptman, Jesenice, Gor.

Gospodinje!

2661

Poznate in uporabljate gotovo že vse vrste kock za juho?? Plačujete 5 vin. za kocko.

Odslej

poskusite slovite „Ura“-kocke, ki znatno zboljšajo tudi sočivnata jedila, nadomeste tekoče ekstrakte in torej pomagajo gospodinji štediti pri kuhi. Za te izborne kocke pa ni treba več plačati 5 vinarjev, marveč dobite

3 kocke za 10 vin.

izrecno pa morate zahtevati

Ura-kocke za govejo juho

To je najboljša, najcenejša in prepriča Vas o tem poskus, za katerega daste 10 vinarjev. — Naročila za Kranjsko sprejema od trgovcev gosp. F. S. Rojnik, agent, Ljubljana Pred škofijo 21

St. 686/pr.

Razpis službe.

2648

Na c. kr. veliki realki v Ljubljani je stalno popolniti službo

šolskega sluge

s sistemiziranimi službenimi prejemki.

Prosilci za omenjeno službeno mesto naj svoje pravilno opremljene, z običajnimi, za takšne službe potrebnimi dokazili podprte prošnje predlagajo pri predsedstvu mestnega magistrata

do 25. septembra 1912.

Prosilcem, ki dokažejo mehansko-tehniško ročnost za postrežbo pri prirodoslovnih zbirkah, se bo dajala pri podelitvi službe prednost pred drugimi prosilci.

Zakasnite in pomanjkljive prošnje se ne bodo vpoštevale.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 21. avgusta 1912,

Župan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obreštuje hranilne vloge po **4 1/4 %**

brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila

občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila

v zastavnih listih po

4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih

zavodov in daje lombardna

posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za širanke usak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.